

temveč le na podlagi vseh dosedanjih posameznih smrtnih slučajev, torej na empirično-induktiven način. Sodba «Človek je umrljiv» je in ostane torej le «izkustveno-občna» sodba in zato nikakor ne gre, da bi reševali njen pomen za silogistično utemeljevanje z rekurzom na kak apriorni značaj njene veljavnosti. Iz tega pa še daleko ne sledi, da bi se take in podobne izkustveno-občne sodbe torej ne mogle z dobrim smislom vporabljati kot premise odgovarjajočih konkluzij; če bi bilo temu tako, tedaj bi sploh noben naravoslovni zakon ne imel prave spoznavne sklepne vrednosti: znano pa je, da se poslužujejo naravoslovci takih zakonov (= izkustveno-občnih sodb, oziroma dejstev) v neštetihi slučajih tudi za pridobivanje novih in pravih posameznih «spoznatkov». *France Veber.*

Alfons Daudet: Sappho. S francuskog preveo Milan S. Nedić. Drugo, pregledano izdanje. 1921. Izdanje S. B. Cvijanovića u Beogradu.

Med francoskimi naturalisti je gotovo najtoplejši in najprikupnejši A. Daudet, ki mu je mlada leta obsijalo južno solnce, puščajoč sledove žarkih zlatih žarkov tudi na njegovih delih. Toda dasiravno ni ostal le pri svojih slikovitih in srčno pisanih «Pismih iz mojega mlina» in po vzgledu svojih tovarišev naturalistov napisal vrsto romanov, ki jim je vsebina zajeta iz šumnega in hrupnega meščanskega življenja Lyona in Pariza, je vendar vtisnil vsem svojim delom sočnost in svežost, ki mu je bila lastna kot temperamentnemu južnemu Francozu in ki ga je močno razlikovala od zdravniško hladnega Zole. Zelo uspelo in razširjeno delo je tudi njegov roman «Sappho», živa slika trgajočega se življenja, prikazana z ognjevito silo in redko odličnostjo.

Tu nas Daudet seznanja z življenjem umetnikov in veseljakov bogatašev, odgrinjajoč nam tragedije, ki se odigravajo po ateljejih in salonih. Jedro romana tvori bolna ljubezen med mladim in zdravim Jan d'Armandijem in nesrečnim dekletom Fani Legrandovo (Sappho!) in se konča z razsulom Janovega življenja.

Že pred leti smo dobili tudi mi to delo v sijajnem Župančičevem prevodu, zdaj pa je podjetno Cvijanovićevo založništvo izdalo ta roman že v drugič v srbohrvaščini in se čita prav gladko ter ga ne moti kopica iz vseh jezikov nabranih besednih skovank, kakršne najdemo pogosto v sličnih izdajah.

Miran Jarc.

Kronika.

Prof. M. Murko o «početkih jedinstvenega književnega jezika Hrvatov in Srbov». Pod označenim naslovom je napisal Murko za Baudouinov zbornik: *Prace lingwisticzne ofiarowane Janowi Baudouinowi de Courtenay dla uczczenia jego działalności naukowej 1868—1921*, Kraków 1921, članek (str. 116—124), ki zasluži, da se z glavno njegovo vsebino seznanijo tudi taki južnoslovanski krogi, ki sicer ne bodo segli po Baudouinovem zborniku.

Murko predočuje v kratkih potezah zavedne starejše poskuse od 16. stoletja naprej, da se proklamira za južne Slované «do Carigrada», specialno torej za Hrvate in Srbe, enoten književni jezik, podaja kratke sezname starejših tiskane dalmatinsko-čakavske (od 1495. l.) in dubrovniške «lepe» literature (od 1549. l.) ter se mudi zlasti pri tistih pisateljih, počenši s Kašičem (1604), ki jim bosensko narečje ni bilo rodno, a so ga kljub temu rabili in s tem pripravljali pot njegovi končni zmagi. Na koncu članka more Murko po pravici